

Hyvät kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Luontoliiton Metsäryhmän Kaadetaan kaava, ei metsää -kampanja (KKEM) ja Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry ovat tutustuneet lautakunnan esityslistalla 9.6.2026 olevaan päätösehdotukseen pientalojen lisäämisen käynnistämisestä ja niiden luovuttamiseen liittyvien periaatteiden laatimisesta.

Olemme erittäin huolestuneita lukuisten pientalotonttien kartoittamisesta useille arvoluokan I lintu-, käppä ja orvokka-, matelija ja sammakkoeläin- ja kasvillisuusalueille. Näiden pientaloalueiden toteutuminen katkaisisi metsäverkoston runko- ja alueellisia yhteyksiä, keskeisiä ekologisia ja vihersormiyhteyksiä, ja ne uhkaavat myös ydinmetsiä, purojen suoja-alueita ja liito-oravia.

Pidämme pientalorakentamisen lisäämistä arvokkaille luontoalueille todella ongelmallisena ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin haitallisena. Vaadimme siksi luopumista jatkoselvittelystä ja suunnitelmista arvokkaiden kohteiden osalta. Lista kaikista arvokkaimmiksi katsomistamme kohteista esitetään tässä kannanotossa perusteluineen.

Yleiskaava

Päätösehdotuksen liitteenä julkaistu tausta-aineisto pientalokaavoituksen mahdollisuuksista esittelee kymmeniä luontoalueilla ympäri kaupunkia sijaitsevia kohteita, joihin yleiskaava sallii rakentamista. Helsingin vastusti voimassa olevan yleiskaavan vuorovaikutusprosessissa voimakkaasti metsiin ja muille luontoalueille rakentamista.

Sen jälkeen kun vuoden 2016 yleiskaava tuli voimaan, tieto ja ymmärrys luonto- ja lajikadon sekä ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista on lisääntynyt valtavasti. Muun muassa paikallinen linnustonseuranta osoittaa, että luontokato jatkuu. Lintukantojen elvyttämiseksi tarvitaan ennen kaikkea niiden elinympäristöjen säästämistä ja suojelua. Linnustonseurantatiedoista selviää, että monien tavallistenkin lintulajien kannat ovat vähentyneet merkittävästi. Huomiota herättävä pesimäkannan lasku koskee muun muassa peippoja ja pajulintua, jotka ovat pitkään olleet Suomen runsaslukuisimpia lintulajeja. Tämän ohella arvokkaimmat lintualueet ja metsät tarvitsevat suoja-alueekseen myös tavanomaisempaa luontoa, jotta niiden monimuotoisuus säilyy. Metsien ja luontoalueiden kytkeytyminen toisiinsa on välttämätöntä luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi.

Latvuspeitto ja sopeutuminen ilmaston lämpenemiseen

Luontoalueilla on keskeinen rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja ilmatoriskien hallinnassa, esimerkiksi metsillä on keskeinen rooli kaupungin lämpösaarekkeen hillinnässä ja suotuisan mikroilmaston luomisessa. Lisäksi luontoalueet hillitsevät hulevesitulvia ja ehkäisevät eroosiota. Ilmatoriskien hallinnan lisäksi kaupunkimetsillä ja -kasvillisuudella on keskeinen rooli myös hiilinieluinä ja hiilivarastoinä, ja näin ollen niiden säilyttäminen tukee Helsingin kaupungin ilmastotavoitteita.

Puuston latvuspeittävyden säilyttäminen sisältyy EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteisiin. Olemassa olevan metsän säästäminen tukee 3-30-300 -periaatteen toteutumista, jonka mukaan jokaisen asukkaan tulisi nähdä kodistaan vähintään kolme puuta, kaupunginosissa tulisi olla vähintään 30 prosentin latvuspeittävyys, ja jokaisella asukkaalla tulisi olla monipuolinen puolen hehtaarin laajuinen viheralue enintään 300 metrin etäisyydellä. CO-CARBON-projektin tietojen mukaan 30 prosentin latvuspeittävyden

rajaa ei saavuteta yhteensä yli 70 kaupunginosassa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. [Helsingin kaupunkistrategiassa 2025–2029](#) todetaan, että kaupungin tavoitteena on puiden ja latvuspeittävyyden lisääminen ja se, että kaikilla asukkailla on kohtuullinen etäisyys viheralueelle tai vesistöille. Olemassa olevan luonnon ja metsien säästäminen on kriittistä tavoitteen saavuttamiseksi.

Segregaation vähentäminen

Joissain kohteissa pientalojen rakentamista metsään on perusteltu segregaation vähentämisellä. Segregaatiota ei ehkäistä luontoalueille rakentamalla – päinvastoin, luontoalueiden säilyttäminen kaupunkirakenteessa tukee tutkitusti asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia tulotasoon katsomatta, lisää virkistysmahdollisuuksia sekä antaa monipuoliset harrastusmahdollisuudet myös pienituloisille ja lapsiperheille. Lisäksi luontokosketuksen mahdollistaminen tukee tutkitusti terveyttä muun muassa mikrobialtistuksen kautta, ja sillä on merkittäviä mielenterveyttä tukevia positiivisia vaikutuksia. Nuorten mielenterveyden haasteet nostetaan esiin myös [Segregaation ennalta ehkäiseminen ja lieventäminen Helsingin kaupungissa](#) -julkaisussa. Rakentaminen sosioekonomisesti heikossa asemassa olevan alueen suhteellisen pieneen lähiluontoon lisää segregaatiota edellä mainituista syistä.

Päätösehdotuksen liitteessä mainitut rakentamiskohteet

Toivomme lautakunnan jäsenten tarkastelevan kriittisesti suunniteltuja pientalotonttikohteita, luontoarvoja ja yleiskaavan pikseleitä, ja poistavan jo tässä vaiheessa kohteet, joissa luontovaikutukset olisivat suuria. Katsomme, että uusi rakentaminen tulisi metsäalueiden ja muiden luontoalueiden sijasta ylipäänsä suunnata jo rakennetuille alueille esimerkiksi muuttamalla toimitila-alueita asuinalueiksi tai sekoittuneen maankäytön alueiksi. Pientalotonttitarjonnan lisäämiseen tähtäävän ohjelman peruslähtökohta on jo tästä näkökulmasta väärä.

Olemme tarkastelleet kartoitettujen pientalokohteiden luontoarvoja maastorekillä tehtyjen havaintojen ja kaupungin luontotietojärjestelmän perusteella. Luontoarvojen lisäksi useat alueet ovat helsinkiläisille tärkeitä virkistysalueita. Korostamme, että luontoarvoihin liittyviä ongelmia on monissa muissakin kohteissa, ja lisäksi luontonselvitykset ovat osittain vanhentuneita tai puutteellisia. Kaupungin tulee tehdä luontovaikutusten kokonaisarviointi sekä puuttuvat luontokartoitukset kohteista ennen kuin ohjelman valmistelua jatketaan.

Länsi-Herttoniemen metsäselänne

– Helsingin kaupunki toteaa [Herttoniemen luonnon ja maisemanhoitosuunnitelmassaan](#) Herttoniemen metsäselännealueen olevan alueen suurin yksittäinen viheralue, jolla on myös laajempi merkitys pohjois- ja eteläsuuntaisena vihersormena ja ekologisena käytävänä. Se kuuluu myös metsäverkoston runkoyhteyteen.

– Pientaloalue sijoittuisi kokonaan arvoluokan I kääpä- ja orvakka-alueelle pääosin METSO I ja II metsiin. Uhanalaiset ja silmälläpidettävät käävät ja orvakat ovat metsien suojeluarvon indikaattorilajeja. Arvoluokan I kääpä- ja orvakka-alue viittaa valtakunnallisesti tai paikallisesti erittäin merkittävään metsäalueeseen, jossa elää runsas ja monipuolinen lahopuusta riippuvainen sienilajisto. Helsy ja Tringa ehdottivat metsäselänneen kyseisiä metsiä uuteen luonnonsuojeluohjelmaan.

- Pientalojen tarkastelualue on arvoluokan 2 lintualueita, joka liittyy muihin Herttoniemen, Vanhankaupunginlahden ja Viikin merkittäviin lintualueisiin, joista osa on luonnonsuojelualueita tai Natura-alueita. Tarkastelualue sijaitsee Helsingin–Espoon kosteikkojen kansainvälisesti tärkeällä IBA-lintualueella (Important Bird and Biodiversity Area).
- Ehdotetun pientaloalueen välittömässä läheisyydessä on uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä, kuten lehtoja ja lehtokorpia, ja sen läpi kulkee todennäköisesti noro tai puro, jota ei ole kartoitettu.
- Viikin-Kivikon vihersormen ekologinen yhteys katkeaisi pientaloalueen toteutuessa.

Mustavuori, Niinisaarentien reuna

- Pientalojen tarkastelualueella on 1. luokan geologisesti arvokas kallioalue, arvoluokan II kääpä- ja orvakka-alueita ja arvoluokan 2 lintualueita. Tarkastelualue sijaitsee Itä-Helsingin metsien maakunnallisesti tärkeällä lintualueella (MAALI).

Haavikuja

- Tarkastelualue on kokonaisuudessaan arvoluokan I kääpä- ja orvakka-alueita, joka rajautuu kahdelta sivulta suoraan Meri-Rastilan luonnonsuojelualueeseen.
- Haavikujan alueen kautta kulkee metsäverkoston runkoyhteys ja alueellinen yhteys. – Asemakaava on vanhentunut.

Pikku-Kivikko

- Pientalojen tarkastelualue on arvokasta luokan II kääpä ja orvakka-alueita ja tärkeää luokan 2 lintualueita sekä metsäverkoston nykyistä runkoyhteyttä.
- Kyistä, rantakäärmeistä ja vaskitsoista, jotka kaikki ovat rauhoitettuja, on paljon havaintoja alueelta. Kaupunki ei ole kartoittanut matelijoita alueella.

Jakomäki

- Tarkastelluilla pientaloalueilla on metsäverkoston alueellinen yhteys ja ydinmetsää sekä erittäin uhanalaisia, vaarantuneita ja silmälläpidettäviä metsäluontotyyppisiä.
- Metsät, joissa on tarkastelualueita, ovat asukkaille tärkeitä virkistysalueita.
- Jakomäen pohjoisosan vuodelta 1970 olevan asemakaavan toteutumattomat tievaraukset tulee poistaa, sillä ne kulkevat arvokkaiden metsäalueiden läpi.

Talinranta

- Tarkastelualueella sijaitsee arvoluokan I matelija- ja sammakkoeläinalue sekä lepakkoalue
- Liito-oravan ydinalue sijaitsee alueen rajalla ja alueen molempien selvitysalueiden läpi kulkee liito-oravayhteyksiä.

Kumpula, Intiankadun koillispuoli

- Alueella sijaitsee liito-oravan ydinalue ja sen läpi kulkee tärkeä liito-oravayhteys Vanhankaupungin ja Annalan alueelle, samoin metsäverkoston nykyinen alueellinen yhteys.

Malmi, Riihenkulma

– Alueella sijaitsee Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan 2025–2038 sisältyvä Longinojan suojelualue. Tarkastelualueen rakentamisen seurauksena puron reunojen suoja-alueet eivät olisi enää riittävän laajoja.

Savelan laakso

– Pientalojen tarkastelualueella on arvoluokan 2 tärkeää lintualueita
– Longinoja tarvitsee reunoilleen riittävän suoja-alueen. Puusto suoja-alueella on säilytettävä, nykyinen alueellinen metsäverkostoyhteys

Smedbacka

– Tarkastelualueella sijaitsee luokan 2 tärkeää lintualueita ja se kuuluu nykyiseen alueelliseen metsäverkostoyhteyteen, joka kytkeytyy Mustavuoreen. Tarkastelualue sijaitsee Itä-Helsingin metsien maakunnallisesti tärkeän lintualueen välittömässä läheisyydessä (MAALI).

Bredbacka

– Alueella sijaitsee arvokkaita lehtometsiä.
– Alueella sijaitsee Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan 2025–2038 sisältyvä Bredbackan luonnonsuojelualue.
– Mellunkylänpuro on äärimmäisesti uhanalaista savimaiden purot ja pikkujoet -luontotyyppiä edustava puro. Puroa on kunnostettu ja siinä elää taimenia.

Pientaloalueet uhkaavat katkaista tai heikentää merkittävästi nykyisiä alueellisia metsäverkostoyhteyksiä noin viidessätoista muussakin kohteessa kuten Malminkartanon länsipäässä, Talinrannan ja Munkkivuoren välissä, Nydalissa ja Aino Acktén puistossa.

Östersundomissa sijaitsevien pientalokohteiden kaavoitus on jo käynnissä. Niilläkin sijaitsee arvokkaita kääpä-, lintu- ja metsäalueita sekä puroja.

Helsingissä 9.6.2026

Juha Karsikas
puheenjohtaja
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Anders Backström
järjestösihteeri
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Alexi Mikola
puheenjohtaja
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry

Aino Juvonen
kampanja-aktiivi
Kaadetaan kaava, ei metsää -kampanja
Metsäryhmä
Luontoliitto ry